ואילו על ספיקו מביא אשם תלוי לא קתני, מני הא אילימא ר"ע ליתני נמי סיפא ועל ספיקן מביא אשם תלוי דהתנן ר"ע מחייב על ספק מעילה אשם תלוי אלא לאו רבי יהושע היא וקתני בה' העלמות מביא ה' חטאות וש"מ קיבלה מיניה, אלא אדרבה מסיפא דקתני מה' זבחים אפילו בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ש"מ לא קיבלה מיניה, ואלא מאי אית לך למימר תנאי היא דאיכא תנא דקיבלה ואיכא תנא דלא קיבלה, אפי' תימא ר"ע היא, והאי תנא סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא: סבר לה כותיה בהעלמה ופליג עליה במעילות: הד"ה (מעילות) אמר שמואל כאותה ששנינו חמשה דברים בעולה מצטרפין הבשר והחלב והיין והסלת והשמן חזקיה אמר כגון שאכל מה' אברים ר"ל אמר אפילו תימא באבר אחד משכחת לה בכתף רבי יצחק נפחא אמר כגון שאכל בה' מיני קדירה רבי יוחנן אמר כגון שאכל בה' טעמים:

מתני' אמר ר' עקיבא שאלתי את רבי אליעזר העושה מלאכות הרבה בשבתות הרבה מעין מלאכה אחת בהעלם אחת מהו חייב אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת אמר לו חייב על כל אחת ואחת מק"ו ומה נדה שאין בה תוצאות הרבה וחטאות הרבה חייב על כל אחת ואחת שבת שיש בה תוצאות הרבה ומיתות הרבה אינו דין שיהא חייב על כל אחת ואחת, אמרתי לו לא אם אמרת בנדה שיש בה שתי אזהרות שהוא מוזהר על הנדה והנדה מוזהרת עליו תאמר בשבת שאין בה אלא אזהרה אחת אמר לי הבא על הקטנות יוכיח שאין בה אלא אזהרה אחת וחייב על כל אחת ואחת אמרתי לו לא אם אמרת בקטנות שאף על פי שאין בהן עכשיו יש בהן לאחר זמן תאמר בשבת שאין בה עכשיו ולא לאחר זמן, אמר לי הבא על הבהמה יוכיח אמרתי לו הבהמה כשבת:

גמ' מאי קבעי מיניה אי שבתות כגופין דמיין ואי לא (ניבעי) העושה מלאכה אחת בשבתות הרבה אלא ולדי מלאכות אי כאבות דמיין ואי לא ניבעי מיניה (ניבעי מיניה) העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בשבת, אמר רבא אמרי בי רב תרתי בעא מיניה שבתות כגופין דמיין אי לא בעא מיניה, ולדי מלאכות כמלאכות דמיין אי לא (שבתות) היכי מיבעי ליה שגגת שבת וזדון מלאכות פשיטא ליה דימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק וזדון שבת ושגגת מלאכות הוא דבעי מיניה אי כגופין דמיין אי לא או דלמא זדון שבת ושגגת מלאכות פשיטא ליה דכגופין דמיין ושגגת שבת וזדון מלאכות הוא דבעי מיניה דימים שבינתים אי הויין ידיעה לחלק אי לא אמר רבה מסתברא

ואילו על ספקות כו' לא קתני · בסיפא גבי מעילה: מני · כלומר ת"ק מני: ר"ע מחייב על ספק מעילה כו' · בפרק דם שחיטה (לקמן כב:): וקתני בה' העלמות כו' · העלמות הוא דמחלקין אבל זבחים לא, וש"מ הדר ביה ר' יהושע: אלא מאי אית לך למימר · מילתא ברייתא תנאי היא בתמיה כלומר מאי בעית למשמע מהך ברייתא תנאי היא ת"ק דקתני העלמות דמשמע דהעלמות מחלקין ולא זבחים אית ליה דקיבלה ר' יהושע והדר ביה והאי דקתני ה' זבחים בהעלם אחד חייב על כל אחד ואחד תנא אחרינא הוא ולית ליה דלא קיבלה, אפילו הא לא פסקת מינה דתנאי היא, דאפילו תימא ר' עקיבא היא, ות"ק, אליבא דר"ע קאי מדקתני העלמות דמשמע העלמות ולא זבחים ודקא קשיא לך דלא תני אשם תלוי אספק מעילות: הכי תנא סבר לה כו' · והאי דקתני מה' זבחים בהעלם אחד חייב על כל אחד תנא אחרינא הוא ור' יהושע היא: (ב) ה' דברים בעולה מצטרפין · לענין כזית להעלותן בחוץ שאם העלן חייב כרת והכי נקט עולה דבשאר זבחים לא מצטרף בשר לפי שאין כליל כאותה ששנינו ה' (כו') ה"נ שאכל מה' דברים הללו: בכתף · יש ה' אברים הפרסה והעלם שהתחתון עד הארכובה ושני עצמות לבד מן הכתף: ה' מיני קדירה · כגון כרישין ובצלים וכרוב דלעת ולפת ואכלן כזה עלמו וכזה עלמו: ה' מיני טעמים · צלי ומבושל כבוש שלוק וצלי קדר: **מתני' מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת** · תולדות הרבה של אב אחד בשבתות הרבה אותן שעשה בשבת זו עשה בשבתות אחרינו וכולן בהעלם אחת ובגמרא פריך מאי קמבעיא ליה דנקט תרי מילי שבתות הרבה והולדות הרבה ואמאי נקט תולדות ולא אבות: **תוצאות הרבה** · עניינים הרבה כגון שבת דאיכא אבות מלאכות ותולדותיהן: **נדה אין בה תוצאות הרבה** · דאין חיובה אלא (כ) ביאה וחייב על כל ביאה וביאה בהעלם אחת כדאמר ר"א לעיל בגמרא בא עליה וחזר ובא עליה כו': **והנדה מוזהרת עליו** · דכתיב (ויקרא כ) ונכרתו שניהם מקרב עמם: **על הקטנות** · כמו על הקטנה ומאי "קטנות (כא) דעלמא כלומר הבא על אחת מן הקטנות ביאות הרבה במדה יוכיח שאינה מוזהרת עליו וחייב על כל ביאה וביאה: **הבא על הבהמה יוכיח** · שחייב על כל ביאה כדאמרן לעיל לטעמא דר"א לערב הביאות: **בהמה כשבת** · פלוגתא היא בגמרא היכא לימא דאמר קבל ר"ע מר"א והכי קאמר ליה בהמה כשבת מה בהמה חייב על כל אחת ואחת אף שבת חייב על כל אחת ואחת דלא הוה יודע להשיב כלום (כב) ונמצא דאמר לא קיבלה מיניה ה"ק ליה אף בהמה מיבעי לי כשבת: **גמ' מאי קבעי מיניה**: **קבעי מיניה שבתות כגופין דמיין אי לא** · אי האי דעבד בכמה שבתות אותן מלאכות שעשה בזו עשה בזו ובהעלם אחד דלא הודע לו בינתיים, מי אמרינן כיון דבתרי שבתות עבדן הויין הני תרתי שבתות כשני גופי עבירות כאילו קלר וזרע בהעלם אחת וחייב על כל אחת או לא (ג) דאמרינן דהוי כעושה מלאכה אחת כמה פעמים בהעלם אחת דחייב חדא, אי הא קמיבעיא ליה אמאי נקט תולדות, ליבעי הכי כג] (העשה) אב מלאכה אחת בשבתות הרבה מהו: **(פי') ולדי מלאכות קבעי מיניה** · אם עשה תולדות הרבה מאב אחד אי חייב אחת או על כל אחת ואחת והכי נקט תולדות, אם כן אמאי נקט שבתות הרבה ליבעי הכי העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בשבת אחת: **תרתי בעא מיניה** · ופשיט תרוייהו לחומרא מדקתני חייב על כל אחת ואחת, ואע"ג דמנדה לא מצי למיפשט ליה אלא חדא דהא בנדה ליכא תולדות: **ושבתות היכא** · היזו מהן, כלומר ה"ד דקעביד לה להא (אב) מלאכה בכמה שבתות: בשגגת שבתות וזדון מלאכות פשיטא ליה לר"ע דחייב על כל אחת דלא אמרינן חדא שגגה אלא אמרינן ימים שבינתיים הויין ידיעה דדמי כמי שנודע לו בינתיים דשבת הוי והוי כעושה מלאכה אחת בכמה העלמות: **וזדון שבת** · יודע שהוא שבת ושגגת מלאכות דסבור שמלאכה זו מותרת היא בשבת דהא ליכא למימר ימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק, דלהכי הויין ידיעה לידע ששבת היתה אבל לענין שגגת מלאכות ליכא ידיעה עד שילמוד והכי קמיבעיא ליה האי דעבד חדא מלאכה בב' שבתות מי אמרינן כיון דבב' ימים הם אף על גב דהעלם אחד הוא לגבי מלאכות, הויין הנך שבתות כגופין של מלאכה שאין דומין זה לזה כגון זרע וקלר בהעלם אחד בזדון שבת ושגגת מלאכות דחייב על כל אחת כדאמרינן שבת (דף ע:) אחת שהיא הנה=זדון שבת ושגגת מלאכות או לאו כגופין דמיין והרי עשה בהעלם אחד מלאכה אחת י' פעמים שאינו חייב אלא אחת: **או דלמא זדון שבת ושגגת מלאכות פשיטא ליה** · דשבתות כגופי מלאכות שאין דומות זו לזו שהעושן בשגגת מלאכות וזדון שבת חייב שתים דהיינו אחת שהיא הנה, ובשגגת שבת וזדון מלאכות קמבעיא ליה דאפילו אמרי' כגופין דמיין לא מחייב אלא חדא דהיינו הנה שהיא אחת שהעושה ב' אבות בשגגת שבת וזדון מלאכות בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת אלא אי איכא ידיעה בינתיים ששבת היא מהניא לחלק דהעלמות מחלקין והכי קמיבעיא ליה מי אמרינן ימים שבינתיים הויין ידיעה כמו שנודע לו ששבת היא או לא:

מסתברא

אלא לאו רבי יהושע היא וקתני כד] בה' העלמות חייב ה' חטאות · *משום דוקא העלמות מחלקין ופר"י דה"ה דמצי לאתויי מרישא ה' חתיכות מה' תמחויין מזבח אחד אינו חייב אלא אחת דהא במתני' נמי מדמי תמחויין כה] אלא משום דתמחויין לא הוה הבעיא לא נקט ליה: **אפילו** תימא ר"ע היא · וה' זבחים בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת לאו ר"ע, אלא ר' יהושע: **בכתף** של עולה · יש בה ז' עלמות: **בה'** מיני קדירה · פר"ח כגון צלי ומבושל וטיגון וצלי קדר וכבוש וה' מיני טעמים כגון פילפלין וזנגבילא וקנה וקנמון וקדה והש"י כו] לא פירש כן:

אמר

נ"ל מבמע

נו א מיי' פי"א מהל' מעה"ק הלכה ב:

נז ב מיי' פ"ז מהלכות שגגות הלכה ח:

נח ג מיי' שם פ"ט הלכה ד:

[לקמן כב:]

מעילה טו:

שיטה מקובצת

א] אית לך למימר: ב] אפילו תימא ר"ע · פירוש רישא דקתני העלמות מחלקין אבל זבחים לאו ר"ע היא ותמחויין וזבחים שוין וסיפא דקתני מביא חטאת על כל אחת ר"י היא וה"נ מזבח אחד בחמשה תמחויין ולעולם לא קבלה ור' יוסי וראב"ש לפרושי מילתיה דת"ק אתו דה' חתיכות מה' זבחים בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת · תוס': ג] תימא כולה ר"ע גליון כן כתוב בכל הספ': ד] ה' תמחויין אמר · תיבת מעילות נמחק: ה] עי' בחדושין: ו] אליעזר העושה מלאכות אות ב' נמחק: ז] אמר לי חייב על כל אחת ואחת מקו"ח ובלא קו"ח יכול להשיב לפי שיטתו דאפי' בקצר וקצר אמר ר' אליעזר לעיל דחייב על כל אחת ואחת אפילו בהעלם אחד אלא לפי שהיה רוצה להשיב לפי סברת שאר תנאים: ומה נדה שאין בה תוצאות · למה דקאמר בגמרא דמבעיא ליה אי שבתות כגופין דמיין ואמר ליה קו"ח מנדה צריך להגיה ומה נדות כו' דגופין מוחלקין הוו ולרב חסדא דאמר דקמבעיא ליה בימים שבינתים אי הוו ידיעה לחלק ואמר ליה קו"ח מנדה בנדה אחת מיירי וימים שבינתים שייכי בנדה כדמפרש בגמרא כגון שבא עליה וטבלה' כ"ז חסר מתוס': ח] הרבה ומיתות הרבה תיבת וחטאות נמחק ת"ב ס"א וחטאות: ט] ומיתות ס"א וחטאות הרבה: י] לו לא אם: יא] לו לא אם: יב] אמר לי הבא על הבהמה יוכיח' וא"ת לרב חסדא דאמר דמבעיא ליה לר"ע בימים שבינתים אי הוי ידיעה לחלק אי לא מאי משיב לו מבהמה דמאי ימים שבינתים שייך בה דבשלמא לגבי נדה שייך כדמפרש בגמרא וי"ל דהא דהשיב לו כך לדבריו דר"א עצמו חשיב דמחייב על כל ביאה וביאה וה"ק הבא על בהמה יוכיח דחייב לדידי וכמו כן גבי שבת · כ"ז חסר מתוס': הבא על הבהמה יוכיח' כאן לא יש גופין מוחלקין ולא ימים שבינתים הויין ידיעה דהוא דמוקי בגמרא בהמות או נדות א) שאר תנאים אינם מודים דחייב על כל אחת ואחת אלא שהשיבהו לפי שיטתו: יג] עי' בחדושין: יד] ניבעי מיניה העושה: טו] הרבה ואי ולדי מלאכות כאבות דמיין אי לא בעי: טז] בשבת אחת אמר רבה אמרי אות א' נמחק: יז] דמיין אי לא בעא מיניה ולדי מלאכות אי כמלאכות דמיין אי לא בעי מיניה ופשט ליה דשבתות כגופין דמיין ופשט ליה דולדי מלאכות כמלאכות דמיין ושבתות: יח] הידא מבעיא אות כ' נמחק: יט] ליה דשבתות כגופין דמיין אות ד' נמחק: כ] אלא על ביאה: כא] קטנות קטנות דעלמא: כב] כלום' וק"ק הלשון דהוי ליה למימר שבת כבהמה: כג] הכי העושה אב אות א' נמחק: כד] וקתני · גליון פי' הקונטרס דמשמע דוקא העלמות מחלקין אבל זבחים לא ונראה דסמוך ארישא דחמשה תמחויין בהעלם אחד אין חייב רק אחד ואי לא קבלה בה' תמחויין לחייב חמשה חטאות משמע דוקא · מתיבת בה' העלמות עד תיבת דוקא העלמות נמחק: כה] תמחויין לזבחים אלא: כו] ורש"י · ס"א פי' איפכא:

א) אולי צ"ל הייני לפי דעת שאר תנאים שאינם מודים לדברי ר"א דחייב וכו' ·

מיניה

רבינו גרשום

מכזית ואם נמשך לומר ליחייב אכוליא משום פיגול ואחלבא משום נותר לא מצית למימר הכי דטמא שאכל חלב והוא נותר דמן המוקדשין קתני אלמא דבחלב עצמו בעי לאקמי לכולהו איסורי ופיגול ונותר לא משכחת ביה בחד זית וכוית דכוליא לא אתי אלא לאשלומי כותבת ולא מצי למימר דהוי פיגול כדאמרן: רב פפא אמר · הכא במאי עסקינן דחייב ד' חטאות בלבד כגון דלא הוה אלא כזית חלב ואכל עמו תמרי עד דמליית לכותבת ולא מצי לאוקמיה ביה פיגול: רב אחא בר יעקב כו' ומתרץ לה כגון דאכלי' נמי בהדיה דהאי כזית חלב כזית פיגול מבהמה אחריתי ולא משני כהני שינויי דקא משנינן דבחדא בהמה ובחדא אבר ובחדא זית מיירי אלא קא סבר אפי' בב' בהמות מיירי ובב' זיתים: אי הכי וניתני · חייב שש חטאות ותקמה נמי כגון דאכל כזית שלישי מדם: בחדא אכילה מיירי שיכול לבלוע ביחד ושיעור חכמים כו' · הילכך לא תנא דם: ונתני נמי אם הוציאו · ביוה"כ חייב מ"ט תני אם היה שבת והוציאו: אמר רפרם זאת אומרת עירוב והוצאה לשבת · כלומר לשבת יש בו איסור לטלטל בחצירות בלא עירוב ויש בו איסור הוצאה מרה"י לרה"ר ואין עירוב והוצאה ליוה"כ · מדלא קתני ואם הוציאו ביוה"כ: במוזמן לו שרגיל להוליכו במדבר' ואפילו בטומאה ואפי' אם הוא טמא המוליכו מדקתני' ואפי' בשבת דאיצטריך (עירוב) למישרי בשבת ולא יוה"כ זאת אומרת עירוב כו': ממאי לעולם אימא לך דיש עירוב והוצאה נמי ליוה"כ לכל שאר מילי ושאני שעיר המשתלח(דאמאי) [דמש"ה] לית ביה איסור עירוב דהכשירו מצותו ביוה"כ בכך להוליכו למדבר אלא דרפרם ברותא היא: יש בא ביאה אחת כו' הבא על בתו חייב עליה משום בתו ואחותו · היינו כגון שבא על אמו והולידה בת ממנה ונשאה אחיו מאביו ומת אחיו שנשאה תשאת אחי אביו דודו ומת ואח"כ נישאת לאיש אחר והיא נדה ובא עליה אביה חייב שש חטאות משום בתו ואחותו ואשת אחיו כו': א) הבא על בת בתו חייב עליה משום בת בתו וכלתו · כגון שנשאה בנו שמותר לישא בת אחותו והיא כלתו: ואחות אשתו · כגון שהיה לבעל בת מאשה אחרת ונשאה חמיו[והוליד ממנה בת]וכשבא זה על בת בתו היתה אחות אשתו ואם נשאה אחיו קודם לכן ומת ואח"כ נשאה אחי אביו ומת ואח"כ היתה אשת איש ונדה ואח"כ בא עליה זה חייב עליה משום בת בתו וכלתו כו': ר' יוסי אמר אם עבר הזקן תשאה · לבת בת בנו ואח"כ בא בנו עליה חייב עליה משום אשת אב אע"ג דלא היה לאביו אישות בה אלא נשאה בעבירה הואיל ואינה אסורה לו מדאורייתא דהויא שנייה חייב עליה משום אשת אב: וכן הבא על בת אשתו · חייב עליה בכל הללו שמות משום בת אשתו וכלתו ואחות אשתו כו' כגון שהיתה לבת אשתו אחות מאם אחרת תשאה בעל אמה ואשת אחיו כגון שנשאה אחיו אחר מיתת בנו ואח"כ אחי אביו כו' וכן הבא על בת בת אשתו חייב עליה משום בת בת אשתו ובכל השמות הללו · וה"ה בבא על בת בנה שיש בה כל השמות הללו אלא תנא בת בתו וה"ה לבת בנה: איסור בת אחת · דכי בא על בתו אין איסור בתו ואחותו באין כאחד ניסת לאחיו מינו דאיתוסף איסורא לגבי אחין כולן בשאינה זקוקה ליבום איתוסף נמי לגבי דידיה (דאבוה)(משום אחות)והיינו איסור מוסיף שניתוספו אחרים על איסורו שאיסורה נמי לאחין כולן נישאת לאחי אביו היינו נמי איסור מוסיף שנאסרה נמי על אחי אביו ואשת איש ונדה היינו נמי איסור מוסיף שניתוספו אחרים נמי על איסורו: מי שריא ליה · לזקן מי אית ליה קדושין בגוה דליחייב בנו עלה משום אשת אב: אין אמר ר' יוחנן כגון שנפלה לו בייבום · שבת בת בנו היתה נשואה לאחיו של זקן ונפלה לו בייבום: אי הכי אם נפלה לו בייבום דמן התורה זקוקה לו דאינה מן העריות נטפן מאי עבר דקאמר: אין שעבר על דברי חכמים דנשא שניה · דכלת בנו הויא שניה וכן נמי בת בת בנו אלא תנא כלת בנו וה"ה לבת בת בנו: וכן אתה מוצא עד סוף כל הדורות דבת בן בנו ובת בת בנו עד סוף כל הדורות כולן הויין שניות: מי אית ליה לר' יוסי איסור חל על איסור · דקתני אם עבר הזקן תשאה חייב עליה משום אשת אב · והתנן עבר עבירה כו': א"ר אבהו מודה ר' יוסי באיסור מוסיף · היכא דנתוספו אחרים על איסורו דהתם איסור חל על איסור · ואי אמרת חמותו ונעשית אשת איש הא איתוסף הכא איסורא לגבי אחר לכולי עלמא ולחייב הכי שתים אין ודאי תרתי מיחייב אבל בתרי קטלי לא מצי קטלי ליה הלכך נידון בזיקה ראשונה והיינו דקאמר התם ביבמות מעלה עליו הכתוב כאילו עשה שתים ועשה אחת למאי נפקא מינה לקוברו בין רשעים גמורים בין נסקלין ונשרפין · אבל הכא גבי חטאות היכא דאיסור מוסיף הוא מודי ר' יוסי דחייב שתים דאיסור חל על איסור: והכא מאי איסור מוסיף איכא לגביה דהכא דעבר הזקן תשאה: איכא כגון דאית ליה ברא אחריני לסבא מינה(דאיתי)[דאיתוסף]איסורא לגבי בריה דאסור באשת אביו איתוסף נמי איסורא לגבי האי: הבא על בת בתו כו' משום חמותו וכלתו·כגון שחמותו נשואה לבנו · ואחות אשתו כגון

שהיה

א) עד כאן שייך לדף יד ע"א

הגהות הב"ח (א) גמ' כגופין דמיין ואי לא ניבעי בעי מיניה כשוה וכו' כלאבות דמיין ואי לא ניבעי בעי מיניה השתא: (ב) רש"י ד"ה הכי תנא וכו' ורבי יהושע היא הס"ד ואח"כ מ"ה כאותה ששנינו וכו' הללו הס"ד ואח"כ מ"ה ה' דברים וכו' כליל הס"ד ואח"כ מ"ה בכתף: (ג) ד"ה או קבעי מיניה וכו' או לא אלא אמרינן דהוי וכו' מהו הס"ד ואח"כ מ"ה אלא נולדי:

נוסחא (יד י:)
שאלתו של ר"ע:
העושה תולדות הרבה של
אב מלאכה אחת במעין
שבתות הרבה

נוסחאות
ב' שלבים של בירור
I - מה שאל ר"ע במשנ'
II בירור מבנ' ידיעתו של
החולק לגבי שבתות והמלאכות

שלבים להבין מה
שאל ר"ע במשנ'

"ניבעי בעי מיניה"
כך היה צריך לנסח את
שאלתו

א- שגגת שבת וזדון מלאכות
(ימים שבינתיים - ידיעה לחלק)
ב- זדון שבת ושגגת מלאכות
(שבתות כגופין)

רבה
אביי
ר' חסדא
תשובותיהם (שאלות)
שנשאלו בגמ'